

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 14. novembra 1857.

Gospodarske skušnje.

(Vodila stare hruševe drevesa požlahniti). Slavno znani sadjorejec, gospod Bailly daje po dolgoletnih storjenih skušnjah poterjane vodila na znanje, po katerih se dajo tudi stare hruške po cepljenji požlahniti. Starim hruševim drevesom se zarastejo po cepljenji storjene rane bolj in popred kakor jablanam. Da pa tako cepljenje na vseh drevesih po sreči steče, se ne smé na enkrat več kakor le ena sama veja odžagati in cepiti, in drugih tako dolgo ne gré cepiti, dokler se niso cepi na ti veji toliko obrastli, da sok iz debla že popolnoma serkati začno. Storjene skušnje, stare hruške po omenjeni viži cepiti in požlahniti, so se do zdaj vedno dobre obnesle.

(Plitvo sajenje sadnih dreves) naj bo vsakemu kmetovavcu in sadjorejcu v živo priporočeno! Vsako drevó, če je globokeje posajeno, kakor je popred v drevesnici (vertni šoli) stalo, in če se še nekoliko osuje, se mu bo gotovo prej ali pozneje posušilo in sicer takole:

2 pavca	pregloboko posajeno	se mu bo posušilo v 15 do 20 letih,
3—4 pavce	"	" " " " 6 — 12 "
5—6 pavcov	"	" " " " 3 — 48 "
7—8 "	"	" " " " 1 — 2 "
9—12 "	"	mu bo že v prvem letu suho postalo.

(Da se mladi prešički dobro popravljajo). Gospodarji v Halskem Oberamtu na Virtemberškem primešujejo prešičji klaji po navadi nekoliko ilovce, po kateri majhni prešički kaj radi segajo. Dostikrat se ilovca le za dristo rabi, in sicer pri vsakem napadu. Še bolji so nezgani in še nesuhi cegli za majhne prešičke.

(Lastovitno hranjenje buč in bučnih pešká). Ko se zrele buče skerbno od bučjega šavja poberejo in tje denejo, kjer po tem celi čas shranjene ostanejo, in če so na tem kraju tudi brez vsega poškodovanja tako dolgo ostale, dokler so se peske saditi pričelo, so nekatere že take kali pognale, da so se v peresa spuštati jele; take košice naj se skerbno v zemljo posadijo; spešno bodo rastle in zgodej sad obrodile.

Vrednost razne stelje.

Bolj zelena ko se slama pokosí, boljša je za nastel. Najboljša je ječmenovca, za njo pride ovsenica; reženica in pšeničnica ste skorej enake cene. Za nastel je pa vendar veliko več vredna slama od raznega sočivja, kakor žitna. Ker ste pa grahovca in grahorca ravno tako dobra in redivna piča, bi ju bilo škoda za nastel jemati. Fižolovca je za gnoj skorej najboljša slama, bobovca, ajdovca, kakor fižolovca imajo precej debele stebila, počasi trohné in gnijejo, zato so pa tudi za steljo med drugimi slamami najkoristniše, zato ker po lastnosti svojih lesenih stebel toliko vlažnosti ne potrebujejo, kakor druge slame; torej naj bi se za nastel z drugo slamo ali pa s suho peratjo mešale.

Resa, s katero tudi naši kmetje, posebno ako jim druge stelje primanjkuje, radi živini nastiljajo, je bogata na vosku in čreslovini. Zavoljo svoje lesene lastnosti, voska

in smolnih delov, katerih ima precej v sebi, namreč 6 odstotkov, kaj počasi v zemlji trohni. Ji enake dele, ki niso za gnoj kaj verli, zmanjšati in lesenost razmehčati, jo skušeni kmetovavci na kupe zgrabijo ali pa na močirne tla znesó, da se na kupih sama od sebe vname in spari in potem takem čresline odpravi, ktera je rastlinam jako jako škodljiva. Če se z reso živini nastilja, se mora delj časa ne samo pod živino, ampak tudi v gnojivnici pušati, kakor druga slama. Če se z reso tako ravna, je gotovo za nastel več vredna od druge slame, zato ker ima več apna, lojnika, kalija, natrona in klora v sebi. Gnoj iz rese ni tako spešen kakor iz druge slame, toda delj terpi in zemljo gnoji. Iz listja in šilovja je tudi dober gnoj — pa le za lesorejo. Pristije naj bolj ilovnati zemlji. Listne plemena večidel vse imajo veliko več apnenine, lojenine, fosforne in žveplene kisline v sebi kakor pa žitna slama, in ker morebiti tudi več gnijlca obderžé, so tudi za gnoj boljši od vsakotere slame. Praprót ima veliko gnojnih delov v sebi kakor tudi gnijlca, in se kaj naglo razkroji.

Cesarski patent od 19. septembra 1857 zastran novega dnarja. *)

Člen 1.

Postavni deželni dnarji in zvezni dnarji, ustanovljeni skup z državami nemške colne zveze se bodo kovali iz srebra, drobni dnarji ali drobiž pa iz srebra in kupra (kufra ali bakra).

Iz zlata kovani dnarji bodo veljali za kupčijski dnar.

Člen 2.

Vsem dnarjem, ki se bodo prihodnje kovali s tistimi vred, ki so narejeni z letnico 1857, bode se jemal za podlago funt enak petsto gramom.

Ta funt se v Naših kovnicah (dnarodelnicah) vpelje kakor edina dnarna teža in bo v ta namen razdeljen v tisočine. Tisočina (tavžentina) se deli dalje po decimalni delitvi; desetinka (deseti del) tisočine se bo imenovala: a.s.

Člen 3.

Koliko je v kakem dnarji jedra ali čistega blaga, to se pri vseh dnarjih izrekuje (izražuje) v tisočinah.

Pri odločevanju, koliko jedra imajo sreberni dnarji, se mora povsod rabiti mokra poskušnja ali proba.

Pri odločevanju, koliko jedra je v zlatih dnarjih ali cekinih, bode se ravnalo tako, kakor je dogovorjeno v dnarni pogodbi ddo. na Dunaji 24. januarja 1857.

Člen 4.

Postavno deželno dnarno merilo je pet in štiridesetforintno ali goldinarsko merilo.

Iz enega funta čistega srebra se bo delalo pet in štirideset goldinarjev ali forintov.

Goldinar (forint, florenus) je avstrijska dnarna edinka in se deli v stotinke, vsaka stotinka pa v desetinke.

*) Iz dežel. vlad. lista XXXII. dela, IX. tečaja.